

De Barajas a la nova etapa

Final de desembre del 2006. L'explosió d'una furgoneta carregada d'explosius feia dos morts i destruïa el pàrquing de la terminal 4 de l'aeroport de Barajas.

L'atemptat contra el pàrquing de la T4 de l'aeroport de Barajas va fer volar les esperances del procés de negociacions obert amb la treva d'ETA, el març del 2006. L'atemptat va posar al descobert el bloqueig de la negociació i la impossibilitat d'arribar a bon port.

Ara, la nova aposta estratègica de l'esquerra independentista basca, disposada a treballar per una concentració de forces polítiques i socials que vehiculi les seves reivindicacions per vies exclusivament polítiques i democràtiques, ha motivat un primer pas d'ETA. Revisem alguns dels esdeveniments que han marcat aquest període en l'esquerra *abertzale*.

■ 2006

—**30 de desembre.** Una furgoneta bomba destrueix l'aparcament de la T4 de l'aeroport de Barajas. S'hi moren dues persones. El mateix dia, Arnaldo Otegi i el dirigent dels socialistes bascos José Egiguren eren reunits al caseriu Txillarre, per a mirar de desbloquejar el procés de pau.

■ 2007

—**2 de gener.** Rubalcaba anuncia que

ETA "ha trencat, liquidat" el procés de pau".

—**8 de gener.** Batasuna demana públicament a ETA que mantingui vigent l'alto-el-foc declarat el 22 de març del 2006.

—**9 de gener.** ETA anuncia la vigència de l'alto-el-foc, tot i que fa seu l'atemptat de Barajas com una resposta als "atacs a Euskal Herria".

—**14 de maig.** Reunions a Ginebra. D'una banda, govern espanyol i ETA; d'una altra, Batasuna i PSE-EE. Les reunions s'allarguen durant tres dies.

—**16 de maig.** Última reunió entre govern espanyol i ETA. El mateix dia, el Tribunal Suprem il·legalitza Abertzale Sozialisten Batasuna (ASB).

—**21 de maig.** Darrera reunió entre PSE-EE i Batasuna. Es trenquen definitivament les converses de Ginebra.

—**27 de maig.** Eleccions municipals i forals. Totes les candidatures d'ASB són anul·lades, juntament amb 133 de les llistes d'Acció Nacionalista Basca (ANV), que finalment també fou il·legalitzada.

—**5 de juny.** ETA anuncia el trencament de la treva.

—**8 de juny 2007.** El líder de Bata-

suna, Arnaldo Otegi, és empresonat al centre penitenciari de Martutene, per ordre de l'Audiència Nacional espanyola, que executa una sentència del Tribunal Suprem, de quinze mesos, per un delictes d'enaltiment del terrorisme.

—**2 d'octubre.** El jutge Garzón ordena la detenció del dirigent històric de Batasuna Joseba Álvarez, juntament amb Oihana Agirre García, per haver participat en una manifestació a favor dels drets dels presos polítics.

—**4 d'octubre.** Agents de la policia espanyola detenen a Segura (Guipúscoa) 23 membres de la direcció de Batasuna, novament per ordre del jutge Garzón. Entre els detinguts, Joseba Permach, Juan José Petrikorena, Rufi Etxeberria i Mikel Zubimendi.

—**1 de desembre.** Dos guàrdies civils de paisà, en feines de seguiment i vigilància a l'estat francès, són morts a trets a Cap Berton (Occitània), quan són reconeguts per dos membres d'ETA.

■ 2008

—**7 de març.** Isàfias Carrasco, ex-regidor socialista, és mort a trets a Arrasate Guipúscoa). ETA assumeix l'atemptat.

—**30 d'agost.** Otegi surt de la presó després de complir la sentència de quinze mesos per l'homenatge a Argala.

—**3 de desembre.** Atemptat mortal contra Ignacio Uría, empresari d'una de les constructors de la línia del TGV, objectiu d'ETA.

■ 2009

—**19 de juny.** Eduardo Puelles, un responsable de la brigada d'informació de la policia espanyola a Bilbao, es mor en esclatar-li una bomba adossada al cotxe.

—**29 de juliol.** Un cotxe bomba en una caserna de la Guàrdia Civil de Burgos causa diversos ferits.

—**30 de juliol.** Es moren dos guàrdies civils, en un atemptat contra la caserna de Palmanova, a Mallorca.

—**13 octubre.** La policia espanyola deté, per ordre de Garzón, Arnaldo Otegi i membres de l'esquerra independentista, acusats de voler refer la cúpula de Batasuna. Entre els detinguts, l'ex-líder del sindicat LAB Rafa

Díez, i el dirigent històric de Batasuna Rufi Etxeberria.

■ 2010

—**16 de febrer.** Es fa públic el document “Zutik Euskal Herria”, fruit d’un procés llarg de debat intern de les bases de Batasuna. Advoca per l’exclusivitat de les “vies i mitjans democràtics” per a resoldre el conflicte basc en “absència total de violència” i “sense ingerències”.

—**17 de març.** Mort d’un policia francès en un tiroteig entre gendarmes i integrants d’ETA, a Dammarie-lès-Lys, prop de París.

—**21 de març.** Comunicat d’ETA al diari *Gara*, en què es mostra disposada a fer “els passos necessaris” per a afavorir el canvi polític al País Basc.

—**29 de març.** Premis Nobel de la Pau, i dirigents polítics internacionals, signen la Declaració de Brussel·les. Demanen a ETA que assumeixi l’estratègia de l’esquerra *abertzale* i que l’estat espanyol faci gestos a favor de la pau.

—**20 de juny.** EA avala obertament un pacte de col·laboració amb l’esquerra independentista, per a treballar conjuntament per la sobirania d’Euskal Herria, per vies polítiques, i reivindica la derogació de la llei de partits.

—**5 de setembre.** ETA emet un comunicat, a través de la BBC, en què anuncia un alto-el-foc, i explica que fa mesos que va decidir de deixar de fer accions armades.

—**25 de setembre.** Formacions polítiques, sindicals i col·lectius independentistes signen els acords de Gernika, a favor d’“un escenari de pau i solucions democràtiques”, que demanen a ETA un “alto-el-foc permanent, unilateral i verificable” i a l’estat espanyol la fi de les polítiques de repressió.

■ 2011

—**8 de gener.** Manifestació multitudinària a Bilbao a favor dels presos polítics.

—**10 de gener.** ETA anuncia un alto-el-foc “permanent, general i verificable” en una declaració publicada al diari *Gara*.

“Presentarem uns estatuts que permetin de superar la legalitat vigent”

Tasio Erkizia (Lesaka, Navarra, 1943), un dels dirigents històrics de l’esquerra independentista basca, va participar en la fundació de la coalició Herri Batasuna, el 1978. Avui és un dels portaveus de l’esquerra ‘abertzale’. Analitza la situació al País Basc i el futur de l’esquerra independentista en aquesta nova fase.

Què aporta la darrera declaració d’ETA que permeti de pensar que les coses poden ser diferents que les altres vegades?

—Jo diria que aquest document d’ETA significa una aportació a un procés cap a la democràcia, la pau i la convivència. És a dir, que posa unes bases per a la democràcia, que situa els límits en la voluntat popular. I és a través dels agents polítics i socials d’Euskal Herria que s’ha de vehicular. També destaquem que mostra una clara voluntat de superar l’estadi de confrontació. Un altre aspecte important és el de la verificació internacional. I no

és pas un matís petit, no. És un element nou respecte a les altres ocasions, perquè permet el testimoniatge d’agents externs per a la verificació dels compromisos. Per tant, és una mostra clara del compromís en aquesta nova etapa.

—Quin és el pròxim pas de l’esquerra independentista basca? Donar cos a una nova formació que es pugui legalitzar?

—En primer lloc hem de forçar aquesta nova etapa de democràcia perquè la proposta que fa l’esquerra *abertzale* es basa en una solució a partir del diàleg amb les forces polítiques i socials del nostre poble, sense exclusions de cap mena.

Continuem defensant el procés marcat fa gairebé dos anys, que ha tingut fases diferents. Vam començar a marcar aquesta estratègia obertament amb el document “Zutik Euskal Herria”, on s’opta per les vies democràtiques. Perquè entenem que aquesta via possibilita una aliança entre les forces progressistes i independentistes del nostre poble. I creiem que la conjunció de la lluita institucional amb la de masses, la social, arrencarà de l’estat la possibilitat de desenvolupar la voluntat que decideixi el nostre poble.

—Per a desenvolupar allò que es proposava al document “Zutik Euskal Herria” i, posteriorment, a l’acord de Gernika, és imprescindible que l’esquerra independentista tingui una fórmula legalitzada. Com us ho fareu, vistes les negatives rebudes fins ara des de l’estat?

—Aquesta aliança va configurar l’acord de Gernika i implica que totes les forces polítiques puguin competir en igualtat de condicions. Per tant, això significa també la legalització de l’esquerra *abertzale*.